

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefón: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötösöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A VÁLASZTÁS EREDMÉNYE.

Csak 25 %-a szavazott le a szavazati joggal bírónak.

Az elmúlt hét élénkségének megfelelő érdeklődéssel ment végbe a megyebizottsági tagok választása. Mondhatnánk: megyebizottsági választás még ennyi szavazót nem mozdított ki, mint a mostani. Bár a gyomai 5101 szavazati joggal bírók közül csak 1343-an (25 %) szavaztak, ami még mindig azt bizonyítja, nagyon sokan nem érdeklik meg, hogy szavazati joguk van, mert nem élnek vele.

A szavazás eredménye olyan többséget hozott megválasztott törvényhatósági bizottsági tagjainknak, melyből méltán várhatják polgáraink, hogy tőlük telhetően működnek közre a vármegyénél községünk sok igényének kimunkálásánál.

Rendes tagok lettek:

Pikó Béla 764

Dr. Legeza Tibor 725

Pánczél Emil 509

Póttagok lettek:

Kovács Gábor 394

Szabó Á. Lajos 389

Papp Zsigmond 347

A szavazás minden legkisebb zavar nélkül folyt le. A bizottságok jól végezték a 9 órától délután 4 óráig tartott fárasztó munkát.

A szép idő szintén hozzájárult a rendkívüli nap kellemes lefolyásához. Este sokan voltak a piac téren és fázódva várták az eredményt.

Választás után az Egyet-

értés kaszinóban vidám áldomásra gyűltek össze főbben.

Kuriózumként felemlítjük még, hogy a név-azonos-

sági előírásokkal külön szavazatokként vett nevekkel együtt körülbelül 60 egyénre adtak le szavazatokat.

Szavazó táblázat körzetek szerint:

Hány szavazó van?	I.	II.	III.	IV.	V.	Össz.
	989	1115	1001	1003	993	5101
Pikó Béla	236	177	117	126	108	764
Dr. Legeza Tibor	228	163	144	117	73	725
Pánczél Emil	126	137	97	81	68	509
Kovács Gábor	122	104	67	64	37	394
Szabó Á. Lajos	92	112	60	60	65	389
Papp Zsigmond	57	135	56	42	57	347

Jobb gabona-értékesítést!

Egy komoly statisztikai megállapítást idézünk, amely legutóbb az egyik fővárosi napilap hasábjain látott napvilágot. Azt állapítja meg ebben a szerző, hogy a magyar mezőgazda — nagy általánosságban — 20 %-kal olcsóbban kénytelen értékesíteni termelvényeit, mint amennyit azok valóban érnek, ezzel szemben szükségleteit — a normális nagykereskedelmi áraknál 26 %-kal drágábban szerzi be.

Ennek a megállapításnak helyességében kételkedni nincs okunk. Ezzel tisztában van ma már minden termelő, aki a maga bőrére érzi, mit jelent az, hogy egy métermázsra 16 pengőt érő búzáért végeredményben csak annyi ipari eikket vásárolhat, amit 8 pengő 64 fillérért is megvásárolhatna.

Maradjunk egyelőre csak az értékesítésnél, s tegyük fel magunknak a kérdést:

— Indokolt-e vajjon, hogy a gazda 20 %-kal, egy ötödrésszel olcsóbban adja el terményeit?

A válasz lejutó:

— A gabonaértékesítés jelenlegi szervezettsége (vagy szervezetlensége) mellett teljesen indokolt. Azok a tetemes közterhek, amelyekkel ma a gabonakereskedelemnek számolnia kell, csak egy nagyon kis forgalomra oszthatók el. Eppen csak annyira, amennyit szerény tőkéjével lebonyolítani képes. Mennél kisebb tehát a rendelkezésre álló tőke, mennél kisebb így a lebonyolítható forgalom, annál magasabb kell hogy legyen a haszonkulcs, amivel a kereskedelemnek kalkulálnia kell. Azonban ma még a legnagyobb haszonkulcs alkalmazása sem ad lehetőséget a gyarapodásra. De mert minden üzleti vállalkozásnak végeredményben a gyarapodás a célja, amit a kereskedelem soha sem téveszt el szem elől, — akarva, nem akarva — egy lapra tesz fel mindent és kockázatos üzletekbe — spekulációs üzletekbe bocsátkozik, ami azután rendszerint balul üt ki.

E mellett a jelenség mellett — ha ez az érdekelten kívül mást nem érintene — szólanul mehetnénk el, de amikor azt kell fájdalommal tapasztálnunk, hogy egy-egy lív balul sikerült spekulációs tevékenység — a legszélesebb rétegekből — százakat és százakat károsít meg nagyon érzékenyen — önkéntelenül is feimerül bennünk a kérdés:

— Helyes-e ez így? Hát nincs valami más, kevésbé veszélytelen megoldása a gabona értékesítésnek? Olyan megoldás, amely mellett nyugodtan alhatna a gazda, hogy az az áru, amely egyetlen kézzelfogható eredménye egy-egy hosszú esztendő fárasztó, verejtékes munkájának, — nem válik a Csáky szalmájává?..

Van bizony. A szövetkezeti alapon.

Több példa is van előtünk, de most csak a legközelebbire, a szolnoki példára hivatkozunk. Itt az elmúlt nyáron alakult meg az a szövetkezet, amely már megalakulásának első hónapjaiban tevékeny részt vett a németországi, s schweizi és az osztrák búzaexportban, s amely szövetkezet ezzel — függetlenül attól, hogy saját magának ugy a belföldi, mint a külföldi piacokon egy fontos pozíciót szerzett, — lehetővé tette azt, hogy a kebelében tömörült gazdálkodók azt az árat kaphassák terményeikért, amelyeket nem csorbított meg a közvetítő mai kereskedelem haszna.

Ez a példa lebeg most előttünk, amikor rámutatunk

arra, hogy ezt a szövetkezeti Gyomának is meg kell csinálnia.

Kell, mert diktálja ezt a józan ész, de az a különleges helyzet is, amely itt a legutóbbi hónapok szomorú eseményei következtében állott elő, s amely helyzetben — még szerencse a szerencsétlenségben, — hogy nincsenek számottevő gabonafeleslegek, mert ezeknek értékesítése félő, hogy kudarcba fulladt volna.

Kell, mert a változott viszonyok között szükséges, hogy a magyar mezőgazda saját maga gyakorolhasson ellenőrzést ezen intézmény felett, amely az ő egyetlen mozgatható javát: a gabonáját értékesíti, s mert csak ebben a formában biztosítható az aránytalanul drága közvetítő kereskedelem kikapcsolása.

Kell, mert csak egy ilyen nagyobb érdekközösség verkedheti ki magának a külföldi szállításokban való eredményes részvételét, azokban a külföldi szállításokban, amelyek az aránytalanul jobb magasabb árak fizetését teszik lehetővé.

Ennek a gondolatnak a felvetése nem egyéni ötlet. Egy bevált receptet akarnak átültetni Gyomára. Azonban egyedül rajtunk áll, Gyoma és vidékének gazda társadalmán, hogy azokat a tanulságokat, amelyeket a felhozott példa ad, leszűrje s a maga javára gyümölcsöztesse. Mi részünkről mellette leszünk ennek az elgondolásnak, s hisszük, hogy a kivitelezés sem húzódhatik már soká, mert az idő sürget. A szervezés rendkívül sok munkával, fáradsággal jár, s időt, sok időt vesz igénybe. Ezt tehát sürgősen meg kellene kezdeni, hogy az új apparátus akkor, amikor az új — és Isten kegyelméből talán az ideinél bőségesebb — termést betakarítjuk, a kezdeti nehézségeken már teljesen vehesse fel a harcot a közigazdasági élet a „búzafronton“.

Csak kezdeményezést, erélyt és ügyességet hozzá!

A nem védett gazdák is sürgetik a gazdaegyhességi rendelet megjelenését.

Védett birtokok tulajdonosai már hosszú hónapok óta várják a kormány által beígért gazdaegyhességi rendeletet, amely tudvalevőleg az első elhatározó lépést jelentené a földteherrendezési eljárásba bevont gazdaadósságok rendezésére.

A védettség elrendelése óta ismét nagy mértékben romlott a mezőgazdaság általános helyzete és a gazdakörökben máris hangok hallatszanak, hogy a földteherrendezési mozgalom lezárása előtt gondoskodni kell arról, hogy

azok a gazdák, akik a legújabb időkben jutottak súlyos anyagi helyzetbe, ugyancsak bele legyenek vonhatók a földteherrendezési eljárásba. Ezt a pénzügyi statisztikai kimutatása is indokolja, amennyiben az évi esedékeseknek a védett gazdák 71 százaléka tudott eleget tenni, míg a nem védetteknek csupán 66 százaléka. A nem védett gazdák fizetési képessége tehát erősen romlott, szemben az ideiglenesen jóval kisebb adósságteherrel számoló védett gazdaadósságokkal.

Üzen a temető.

Az elmulás örökkévalóságának könnyörtelenségével szembe száll a szeretet. A gazdaság márványból emel emléket, mauzóleumot annak, akit szerelt és eltemetett. A szegénység virágokkal szórja be szeretteinek sírját. Minden küzdelem, minden szenvedés megpihen a sírban. Az élet abszolút igazsága és egyenlősége a halál. Az Isten a halált állította a hatalom, a gőg elé intő, figyelmeztető fekete oszlopul. Cézárak, királyok, hadvezérek, szabadságot író zsarnokok utja a trónról, a palotákból a temetőbe vezet. A halál egyenlősége figyelmeztető, tanító és intő arra, hogy életünket az igazság és az emberszeretet ékköveivel verjük ki.

A halottak néma városa, a temető, sokat beszél az élőknek. Jóvá nem lehelő blünek és cselekedetek pihennek a sírokban márványnál keményebben. Ha felébrednének, ha kikelhetnének sírjukból azok, akik a földön csak könnyeket okoztak, ha kiléphetne sírjából a zsarnok, ki nemzetének szent testére láncokat rakott, aki kilépte nemzete történetének egy századából a szabadság, a népeket éltető szent haladás zászlaját, fútna és ha tehetné, egy óra alatt, egy perc alatt jóvátenné élete bűneit. De a temetőből nincs visszatérés, mert ha volna, akkor visszasielne a sírba szállt apa leőrlőni a könnyeket a hiives és gyermek arcáról, melyet könnyelműséggel okozott.

A halálra emlékeztető lombhullató őzkor százezren viszik ki az emlékezés könnyeit és virágait a temetőbe. A sírok előtt állók szívében felébred az emlékezés könnye, a visszahívás hiábavalóságának álma és vágya és a megnyug-

vás a hit reménységén keresztül a viszonzatlásban.

A millió sírokban nyugvó életek azonban üzenetet küldenek vissza a világra. Üzen a hatalom a hatalomnak, adjatok több szabadságot a népnek, mondjatok le az önzés, a hárcsolás, a minél többet bírás gonosz tetteiről, munkálkodjatok a minél több ember anyagi és kulturális boldogulásán.

Üzen az apa, aki nem gondoskodott családjáról, akinek, ha látná felesége, gyermekei sápadt, éhező arcát, ha látná a bűn síkátorába tévedt leányát, újból megszakadna a szíve. A temető üzen az élőkhez, gondoskodjatok családokról, mielőtt menetek kell a cselekedetek nélküli örök városba, a temetőbe. A családról való gondoskodásokat be fog világítani a sírgödörbe és ott sem lesz egyedül, mert imádkozó asszony és gyermekajkak rebbenek téged áldó imát.

A mulandóság mindent eltemel. Hatalmas kultúrák tűnnek el és a gulákat, a fáraók e büszke tornyait befújja és eltemeli a homok s a temetők márványoszlopait is megemészli az idő. Csak egy örök, csak egy marad meg, mint a fölénk boltozoló, csillagokkal kiveri égboltozat és ez: a szeretet. A szeretet, mely a sírnál elválaszt, de a hiten át az örökkévalóságban egyesít. A szeretet, mely a sírnál elválaszt, de a hiten át az örökkévalóságban egyesít. A szeretet ékköveivel és csillagaival kell kiverni földi életünk erkölcsi égboltozatát. Ezt üzeni a temető. Üzeni, hogy az apa gondoskodjék feleségéről, gyermekeiről. A temető üzeni, hogy a mulandó élet bizonyosságával helyezzük szembe a szeretet maradandóságait és az örök életet.

A hervadás, elmulás és halál gondolatai vesznek körül. De a halálnak is az életet kell szolgálnia. Csaladkezdeteinkben legyen meg a szeretet maradandósága a családról való gondoskodáson keresztül, mert emlékezni, mert szeretni, mert áldani csak azokat tudjuk, akik gondoskodtak szeretteikről.

Ne hagyjátok az élet bizonytalanságával szemben gondoskodás nélkül a családot. Ezt üzeni a halottak néma városa az élőknek.

Mogán Ákos
ref. tdkész, püspöki titkár.

Adótörleszt lehet kérni vagyoni romlás címén.

Ha valaki jövedelme az adótól függetlenül bekövetkezett rendkívüli körülmények folytán tartósan és annyira csökkent, hogy az adózó adótarozását még részletekben sem tudja megfizetni, akkor a jövedelem- és vagyonadósszabályok érvényes rendelkezései szerint a leromlást előidéző eset bekövetkeztekor még esedékessé vált adó aránylagos része egészben vagy részben törölhető.

Ha a jövedelemforrás vagy adótárgy időközben megszűnt volna (az adózó halála, vagy az adótól függetlenül bekövetkezett más rendkívüli körülmény folytán), vagy ha a tartozás behajtása a hátralékos megélhetését létfalapjában lámadná meg, még a hátralék is elengedhető kivételesen részben, vagy egészben. Ezt a kivételes kedvezményt lehet kapni hasonló okokból az általános kereseti adónál is.

A törölést vagy elengedést kétpengős okmánybéllyeggel ellátott kérvényben kell kérni az illetékes m. kir. adóhivatalnál benyújtott, de a pénzügyigazgatóságához címezve. A kérvényhez csatolni kell azokat a bizonyítékokat, amelyekkel a kérvényező az anyagi romlás tényét igazolja.

A benyújtott kérvényt ezek alapján az adóhivatal részletes kivizsgálás útján véleményes jelentéssel terjeszti fel a pénzügyigazgatóságához, amely első fokon határoz. A határozat ellen 15 napon belül a törvényhatóság közigazgatási bizottságának adóügyi bizottságához lehet fellebbezni. E határozat ellen a közigazgatási bírósághoz intézett fellebbezésnek van helye.

Meg kell jegyeznünk azonban, hogy a kivételesen elengedésére nem szolgáltat igényt az, ha az adózó foglalkozása valamely oknál fogva az év egy részében szünetelt.

Gazdasági tanfolyam.

Schuszték Sándor tanító befejezte a méhészeti előadásokat, dr. Kómár Gyula járási állatorvos megkezdte az állattenyésztési előadásokat.

Vitéz Pajor Gyula gazd. isk. igazgató nagy ügyszerellel buzgólkodott, hogy megfelelő számú hallgatót toborozzon a téli gazdasági tanfolyamra. A jelenként szerdán és szombaton este fél 7 órakor kezdődő előadásokat eleinte a Levente-Olthon kisebb lantermében tartották s még ide sem jártak el a beiratkozott hallgatók sem mind, most azonban már a közben jelentkezett újabb hallgatókkal tekintélyes, de még mindig nem elégséges számú hallgató és érdeklődő hallgatja az igazán nívós és hasznos előadásokat, ezért az előadásokat a nagyobb tantermű iparostanonciskolában tartják.

Még azoknak is kellemes élmény egy-egy előadás végig hallgatása, kik nem foglalkoznak gazdálkodással vagy méhészettel. Ha valamelyik hallgatóval vendégként került oda valaki, bizonyos, abból már lelkes hallgató lett. Ujabb beiratkozott rendes hallgatók: *Drahó Lajos, Herter Imre, Kovács Imre, Fridrich Márton, Nagy Sándor, Ágoston Lajos és Dobó János*, így a hallgatók száma 31.

Múlt szombaton este tartotta *Schuszték Sándor* ev. tanító, méhészeti előadó befejező előadá-

sát, amely alkalmat vitéz Pajor Gyula igazgató felhasználta és a hallgatók lelkes helyeslése mellett mondott köszönetet a tanulságos méhészeti előadásokért. Utána *vitéz Pajor Gyula* igazgató vetítőképekkel mutatta be — ismételként — az eddig előadott növényélettani anyagot.

Ismétlően és hangsúlyozottan hívjuk fel lakostársaink figyelmét erre a még egy hónapig tartó gazdasági tanfolyamra. Érdeklődőket szívesen látnak ott. Aki egyszer elmegy, lehetetlen, hogy lelkes híve ne legyen ennek az ingyen elérhető tanulásnak. Nemcsak férfiak, nők is járnak a tanfolyamra. S bizony, a nők is komoly hallgatók; az egyik nőhallgató adja a legtöbb kérdést vitéz Pajor Gyula előadónak virág, konyhakertészeti és gyümölcsstermelési tekintetben, kitől minden hozzáintézett kérdésre szakszerű, érthető, meggyőző feleletet kap.

Most szerdától *dr. Kómár Gyula* járási állatorvos állattenyésztési és állategészségügyi előadásait kezdte meg, melyekből szintén sok hasznos ismeretet szerezhetnek a hallgatók. Az első előadás bizonyíték, hogy értékes orvost kapunk.

Megyei képviselők választása Endrődön.

Endrődön is lezajlott a nagy nap. A 3247 szavazati joggal bírók közül csak 1389-en (24 százalék) szavaztak le, 1858-an nem éltek a joggal.

Rendes tagok lettek:

Kovács Frigyes	733
Uhrin György	720
dr. Tóth István	716

Póttagok:

Cserven István	643
Varju Tamás	634
Gellai Mihály	623

A megválasztottak, *dr. Tóth István* kivéve, mind a Nemzeti Egység Párt tagjai. *Dr. Tóth István* is bejelentette azonban már belépési szándékát a pártba.

Érthetetlen, az egész vármegyében az a hír terjedt el, hogy Endrődön szociáldemokrata és független kisgazdapárti jelöltek lettek megválasztva. Reméljük, Endrőd szavazóit rehabilitálják e tekintetben, hiszen csupa Nemzeti Egység pártállású képviselőket küldtek a vármegye parlamentjébe, kiktől Endrőd lakossága még azt is reméli, hogy a vármegyén Endrőd község ügyeiben járnak el, itthon pedig a régen vágyott békét, a megértő együttműködést, a kölcsönös megbecsülést, a község nyugalalmát építik ki.

Endrődön 55 egyénre szavaztak.

A KÓTYAGOS KISÁNTÁNT

a szerb király meggyilkolása feletti féktelen dühében Szerbia jegyzéket adott be a Népszövetséghez, melyben Magyarországot rít vádakkal illette. A há csatlósok: Csehország és Románia is csatlókoztak a vádhoz.

Eckhardt Tibor magyar megbízott beadványára a Népszövetség december 5-ikére hívta egybe a népszövetségi tanácsot, ekkor hatá-

rozzák el, mikor tárgyalják le a szerb vádakat.

Mi felemelt fővel várjuk az ítélezést. A magyar nemzetpolitikai fegyvertárban nincs helye az orvgyilkosságnak. A Száván túli szomszédaink szoktak orvgyilkosokkal ott-hon és másutt királyokat el-tenni az útjukból.

Az a hitünk, a kisántánt ezzel a léppéssel nagyban elősegítette revíziós igazságunkat.

A diphtheria elleni védőoltásról.

Irta: *dr. Vincze Endre* közs. orvos.

Mint tudjuk a legfőbb fertőző betegség tavasszal és ősszel lép fel tömegesebb számmal. Ez azzal magyarázható leginkább, hogy ezen évszakokban a hőmérséklet rendkívül nagy ingadozásoknak van alávetve és ez az egymást gyorsan követő hőmérséklet különbség a szervezet ellenálló erejét is csökkenti, miáltal a fertőző baktériumok számára alkalmasabbá teszi azt.

A fertőző betegségek egyik legveszedelemesebbje a *diphtheria*, másképpen *roncsoló toroklob.* Ez a fertőző betegség rendkívül heves formában szokott fellépni úgy, hogy néhány óra alatt is kifejlődhetik és a beteget a legválságosabb helyzetbe hozhatja, sőt, ha a gége és légesőre is ráterjed, akkor bizony legelőször áldozatul követeli a beteget.

Mint hogy kifejlődött diphtheria ilyen veszedelmekkel rejt magában, az orvosi tudomány igyekezett olyan orvosi tudomány birtokába jutni, amellyel a kifejlődött betegséget sikeresen lehet gyógyítani. És ez: *Diphtheria elleni gyógysavó* alakjában rendelkezésünkre is áll. Azonban a súlyos folyamatos sokszor ezzel sem tudjuk gyógyítani egyrészt, másrészt pedig az ára igen borsos. Anynyira drága, hogy egy beteg egyszeri beoltása 10—16 pengőbe kerülhet. Egy ilyen betegség lezajlása mondjuk egy 4—5 gyermekes családban természetesen sokszor szinte éltelbevágó anyagi terhet jelent.

Mind ezen körülményre meg-előzendő 1933-ban a belügyminiszter körrendelettel adott ki a védőoltások bevezetésére, melynek hivatása az, hogy a gyermekek ne betegedhessenek meg diphtheriában, illetve ha mégis megbetegednek, úgy a betegség sokkal könnyebb lefolyású legyen, mint védőoltásban nem részesülteknek.

Ez a cél szolgálja a Ramon féléle anatoxinvaló védőoltás, amellyel ma már sikeresen védekezhetünk a veszélyes és

igen sok ártatlan gyermek halálát okozó betegség ellen.

Igy az eddigi tapasztalatok szerint a védőoltásban részesült gyermekek közül kb. 90 %-al kevesebb betegszik meg, mint a be nem oltottak közül. Nyilvánvaló tehát, hogy a védőoltások kb. egyhizedére csökkentik a megbetegedések számát. De ha a védőoltott gyermek meg is betegszik, a tapasztalat szerint enyhébben zajlik le nála a betegség, mintha nem lett volna oltva.

A védőoltásra 2—6 éves korban a legalkalmasabb a gyermek. Az oltások díja 20 fillér. Minthogy a védőoltási háromszor kell végezni 2—3 heti időköznel, hogy annak hatása sikeres legyen, ezért csak az a szülő jár el helyesen, aki ez alól nem vonja ki gyermekét sok elfoglaltságára való hivatkozásával, de valóban a nem-törődőmségével.

Községünkben előre megbeszéli és kitűzött terv szerint minden tavasszal a 2 éveseket, tehát 1935 tavaszán az 1933-ban születetteket, minden év őszén pedig az első elemistákat fogjuk beoltani. Jelenleg mosi december 3-án kezdődik az első elemisták beoltása a belterületi iskolákban, míg a tanyai iskolákban 6-án.

A fentiekből minden szülő levonhatja a következtetést, azt ugyanis, ha beoltatja gyermekét 2 éves és 6 éves korában, szinte biztosította e veszélyes baj ellen családját, másrészt a gyógyszer árának megtakarítása folytán előre nem látott tetemes kiadástól kimélteli meg önmagát, mely összeget gyermekeinek egészséges felnevelésére fordíthatja.

Az oltás semmi veszéllyel nem jár, még csak munkájában sem zavarja a gyermeket, tehát minden szülő tartása kötelességének gyermekét védőoltásban részesíteni.

A HAJDANI EGE KÖZSÉG HATÁRA

E lapnak november hó 3-iki számában a Szerkesztő úriól egy cikk jeleni meg. Egéről, melyhez most folytatásképen én is füzni akarom a gondolataimat.

Nagyon kevesen tudjuk gyomaiaik, hogy az az Ege, mely kétszázegy néhány évvel előbb elpusztult, nem is lehet nekünk olyan közömbös. Hiszen jelen határaink keleti része teljesen oda tartozott, Sokónknak egei rögön terem meg a mindennapi kenyérünk, így annak a története, a mi ősi történelmünk is.

És most önkéntelenül eszembe jut Kisfaludynak a Rákosra vonatkoztatott költeménye:

„Míról apám nagy búsan szólt,
Hogy itt hajdan szebb élet volt,
Érzi szívem s felsőhajtok,
Amint Rákos terén szántok.

Hol Mátyás, az igazságos?
Te látod őt boldog Rákos!
Tán itt nyergelt hajdanában,
Hol én szántok mostanában“.

A történeli író szerinti Gyoma és Ege között a kövekezők alkották a határt: Az őzedihalom, mely ma is meg van a dévaványai országút mellett, hol Őzed-major állott. Innen délfele a Siralózug irányában húzódott és valószínű, hogy a Siraló körül folyó körösi rész és a jelenlegi kenderáztatónak használt holt-ág voltak a további határok, mely „aranyásús“ néven van emlegetve. A további határt a Kettős-halom jelezte, mely nem más, mint a csepüskerli nagy Bicó-halom (Bi-kellő). Majd kis darabon a régi békésszarvasi országút jelezte a határt, amit pontosan nem tudok meghatározni, hogy hol húzódott. (Talán a tanyák és a páskumok szélén a jelenlegi vasútvonalról délre?) Végül határjelző volt a két község között a Keselyűs-halom.

Ezek szerint nem szolgáltak határjelzésül azok a halmok, melyek a mezőberényi országút baloldalán a 37—38. vasúti őrházak között vannak. Bár ezek közül a legnagyobbak Egeihalom a neve (részletes térképen így szerepel).

Teljes bizalommal állíthatjuk tehát, hogy tanyai dűlőjeink közül 4 egészben, 4 pedig részben Egehez tartozott. Oda tartozott még az Örökösnyilas, Halmagy és Őzed-pusztá is.

Maga Ege véleményem szerint a jelenlegi csordalegelőnk délkeleti szögletében lehetett, hol a csorda a hullámtérbe ma bejár.

Itt lehet találni nagyszámban kőtörmelkeket, mely bizalommal jelzi egy hajdani falu helyét.

Igy Ege határának Gyomafelöli szélén feküdt. Itt volt a Körösön keresztül közlekedéshez egy révje is. Talán épp a Torzsásnál, vagy a kenderáztatónál, melyen a följegyzés szerint Dózsa György is átkelt, Erdélyből Buda felé húzódva gyűlévész hadaival 1514-ben.

Keleti határát jelezte a farcsai állomáson erről levő Péter, vagy a Fekete halom, (talán a Félhalom is?) továbbá a Temető halom, mely a nyilasok szélén, a régi gát mellett, a volt Ailer birtoknál van. Hozzá

tartozott még a jelenlegi Ivánfenék, de nem biztos, hogy teljes egészében.

Ege elpusztult, de nekünk utódoknak legyen erkölcsi kötelességünk, kik a területen élünk, hogy a róla hallottakat megőrizzük, ha alkalom adódna nekünk reá még gyarapítsuk is. Tanítsuk meg reá gyermekeinket, hogy azok majdan tovább adhassák, mert a múlt megbecsüléséből fakadhat szebb jövő!

íj. Cs. Szabó Imre
okl. gazda.

„VAN-E BAROMFIKARTELL MAGYARORSZÁGON, VAGY NINCS?”

Nekünk magyaroknak meg van az a jó szokásunk, hogy a hibát sohasem magunkban igyekszünk felfedezni, hanem másokban. Így van ez jelen esetben is. A „kartelleket“ okozuk, amikor nincs is „kartell“ ahelyett, hogy a sok töprengés, helyben topogás helyett megtalálnánk, sőt megmutatnánk az egyedüli helyes, kivétel utat. Szinte hihetetlen, sőt egyenesen háborzongató, mikor az ember olvassa...

„...külön szervezést, amely ellenőrzi a vásárló kartelleket, amelyek létezését bizonyítani nem lehet, működésük azonban nyomot hagy... a kartell kiírja a kisebb verseny társakat s megszünteti a szabad versenyt. Végül:... már helyi bizalmatlanságot alakítottak, amely a baromfiárakat ellenőrizni fogja. stb.

Bármennyire is hihetetlenül hangzik, de éppen fentiek alapján is a leghatározottabban állítom és alábbiakban bizonyítom, hogy nálunk, Magyarországon ez idő szerinti baromfi-kartell nincs. Mert akik ezt hangoztatják, még inkább állítják, azok nincsenek tisztában a kartell fogalmával. Beszélnélünk szén, fa, pék, vas, stb. kartellról, de baromfi-kartellról egyáltalában nem. Hanem igenis, az a helyzet nálunk, e csonka hazában, hogy:

három baromfi-kereskedési üzö család irányítja Csonka—Magyarország baromfitenyésztéssel foglalkozóinak sorsát, olyképen, hogy ők diktálják az árakat, ami természetes is. S azért ez a három család és nem másik, mert ezeknek az őseik még jóidőben kezdték ezt az akkoriban még nagyon lenézett foglalkozást s évtizedeken keresztül éppen elég idejük volt nagyszerűen megalapozni és világ márkára emelni annak a szorgos munkának eredményét, amit e sze-

bad országban bárki más is elérhetett volna, ugyanazzal a szorgalommal és kitartással. S most, 1934-ben, amikor országunk megcsönkült, amikor megsekkadtunk, amikor gyomor harc folyik mindenütt, akkor erőszakkal akarunk máról-holnapra kérdéseket megoldani, embereket máról-holnapra reformálni, avagy deformálni?

Könnyű a szépen berendezett, fülött iródból, zöld asztal mellől rózsaszín üzleti képeket festeni, écékat termelni. De tessék kijönni, vagy kimenni az életbe s mindezeket gyakorlatilag keresztül vinni, úgy amint megtették annak idején egyes cégek alapítói, sőt megteszik még ma is a vezető factorok. Mert üzletet nem lehet ám theoretikusan vezetni. Ahhoz más is kell.

Szakszerűség, — Üzletszerűség.

Ezek az alap pillérei bármily üzleti vállalkozás rentabilitásának. S ha egy ily pillér inog, mozog, összedől az alap, megbukik a üzlet!

De, ha lenne is baromfi-kartell nálunk, akkor is a baromfitenyésztők, termelők gerinces összességén megdőlhetne ez a kartell, ha az a néhány millió termelő gazda, amely minden féle kartellizálásnak ki van szolgáltatva, annak idején részeseült volna kellő felvilágosításban, kellő oktatásban. Így azonban: mi a helyzet legalább is egyelőre?

Az, hogy a három vásárló család a sok bizalmatlanság, a sok ellenőr stb. láttára vissza fog vonulni és nem fog vásárolni. S amikor a mi termelőink ezt látni fogják, kerülő utakon mégis csak oda fogják adni portékájukat a „zsidónak“, mert nekik bizony pénz kell. Ki meri garantálni, hogy nem így lesz-e ez esetleg?

De lássuk csak, hogyan is áll ez a baromfi-kartell ügye?

Kik is a tagjai ennek az ismeretlen, nem létező kartellnek?

Egyellenegy alkalommal volt szerencsém a Külkereskedelmi Hivatalnál betekintést nyerni a magyar-baromfi exportörök névsorába. A sok ismeretlen név között ott láttam a Benedek, Hartmann és Schneider cégek neveit is. A nevek felémlesztésével nem követelek el semmi féle indiscretiót, mert hiszen közfudomásu nyílt titok, hogy külföldön e három név export terén nemcsak, hogy fogalom, de egyenesen világ márka. Mert pld. a Schneider-cég így exportál: S. Hungária, ami annyit jelent, hogy Schneider-Magyarország.

E sorok írójának szerencsés véletlen folytán sikerült ez év nyarán Schneiderék Kiskushalasi és Békéscsabai, Hartmannék Szentesi és Benedekék Kecskeméti üzemeiket megtekinteni. Így tudtam meg, hogy pld. a Schneider-cég 11 családi beltaggal vezeti az üzemeiket. De milyen szak és üzlet szerűen! De a feleségek is kiveszik a részüket a munkából, mert mikor az egyikkel beszéltem, azt hittem, valami előmunkás, avagy feügyelő nővel beszélek. S csak később árulta el kilétét.

A másiknál megtudtam pld. hogy a főüzem Suboticán (Szabadkán) székel, de azonkívül 6000 holdnyi ültetvényük is van Afrikában. És így tovább. De talán nem is ez a fontos! Hanem bepillantani abba a kartellnek vélt műhelybe, ahol az egész export-transzactió lebonyolítódik.

A Duna—Tisza köze és a Tiszántul, mint az ország legjobb baromfitermelő terrena, a három család között rayonirozva van. De Isten mentse ám, hogy az egyik rayonból a másikba lépjen valamelyik. Egy-egy központ kellő (10—12) számu teher autóval dolgozik. Az üzemet úgy tessék elképzelni, hogy pld. a Békéscsabai az előállítható autó alkatrészeket is maga gyártja és állítja össze az autót. Valóságos asztalos és vasgyári üzem, ahol száz és száz iparost, munkást foglalkoztatnak. Hogy hány bevásárlójuk van, illetve lehet, ezt már igazán nem is tartottam illendőnek, de szükségesnek sem megkérdezni, mert elképzelhető, ahol hetenként 50—100.000 drb. baromfit forgalmaznak, micsoda apparátus szükséges? Szóval ezek a bevásárlók szedik össze azután a heti piacok baromfiat. De olyan heti piacot méltóztassék ám elképzeini, mint pld. a békéscsabai, amelyik felér bár-

melyik nagy város országos vásárjával.

Mi sem természetesebb, mint-hogy a beszerzési árakat a központ diktálja, aszerint, hogy milyen a felhajtás, illetve az üzem szükségé. Mert, ha tul-sok pld. az export cikk oda-haza, (mint jelenleg a pulyká-ban), a raktárban s a felhajtás is nagy, persze, hogy lenyom-ják az árakat, vagy egyáltalá-ban nem vásárolnak. Viszont ha az üzem fires s a felhajtás is gyenge, az árak megélnkül-nek. A kettő között van az a bizonyos stagnáló, amikor kell is áru, meg nem is, vagyis amikor a kereskedőnek van is vételi kedve, meg nincs is. Ez azután már a cégek, kereske-dők leginterebb üzleti liika, amit talán még hozzá legkö-zelebb állónak sem árul el. (Láttam pld. júniusban az egyik cégnél 20 bazeinban 2 és fél millió tojást meszes vízbe el-rakva.)

Viszont a termelő gazda, miután pénzre van szüksége, kénytelen portékáját oda adni, függetlenül a vásárlói kedv, avagy kedvtelenségtől. Holott, mi volna az előnyös az eladó termelőre?

Ha azt tudná előre, milyen lesz a vételi kedv? Kell-e áru, vagy nem?

Ugyanez a helyzet az ex-port piacokon is. S mivel ke-vés exportőrnek, illetve helye-sebben így mondjuk:

A kis exportőröknek nem igen van külföldi lerakaluk, még kevésbé üzlelük, kénytelenek az exportált áru sok eselben még áron alul is értékesíteni. Erre mondják ők: Kráchnom volt.

Ilyen eset nem fordulhat elő azoknál a cégeknél, amelyek már évlizedek óta exportálnak külföldre, hol expositurájuk van, sőt kimondott üzlelük is van. Ezek már bedolgozott márkák, ezekkel a versenyt felvenni szinte: lehetetlenség! Ne csodálkozzunk tehát azon, ha egy ilyen, évlizedek szorgos munkája árán, abszolút tökéletesen beszervezett céggel, illetve cégekkel nem tudjuk felvenni a versenyt.

Csak béka-ökör harc lenne belőle, ha így, az elhangzoitak szerint járnánk el.

Mert, mi lenne pld. akkor, ha ez a három jelenlegi nagy cég hat hónapig pihenne? S egyáltalán nem dolgozna? Avagy talán ez annyira ki van zárva, hogy szinte lehetetlen?

Merem állítani, azért nem tud nálunk életre kelni egy éléképes baromfi-Szövetkezés, mert sok benne a theoretikus, de annál kevesebb a képzett, igazi, praktikus gyakorlati szak

és üzlet ember. Hány baromfi egyesülés, Szövetkezés volt már s van még ma is e csonka Hazában? S melyik működik ezek közül éléképesen? Hisz legutóbb is, — éppen Kecskeméten alakult meg a hí-rös héten a: „Kisállattenyész-tők Országos Szövetsége“. Hallottunk e azóta is róla va-lamit? Mert én még nem.

Avagy mit produkál a ter-melők érdekében: az Országos Baromfibizottság?

Miért exportál a Hangya oly keveset külföldre? Miért nem áll a magyar baromfityész-tés élére?

Mert így van ez minden oly Szövetkezéssel, egyesüléssel, amely nem a fenti két siámi-iker testvér alapján jön létre: szakzszerűség, — üzletszerűség.

Tehát igenis, nem a baromfi-kartell az oka a magyar ba-romfi arányos értékesíthetése-nek, hanem elődeink konzer-vatív gondolkodása, amikor elfeledtek, illetve nem is akart-ak bennünket a praktikus pá-lyára nevelni. Most viszont egy-szerre szereleink máról-hol-napra kereskedők, exportőrök lenni. Próbáljon valaki máról-

holnapra orvos, mérnök, szob-rász, avagy csak cipész is lenni?

Épen így nem lehetünk tyuk-ászok sem, még kevésbé ke-reskedők. Hanem az erre hi-valottak álljanak ennek a na-gyon beteg magyar baromfitye-nyésztésnek és értékesítés-ügyé-nek az élére, vegyék magukat körül arra hivatott igazi szak-emberekkel, — de semmieset-re sem kontárokkal, — nevel-jenek ennek az ügynek buzgó apostolokat, akik azután ter-melő gazdáinkat s általában az arra hivatottakat praktikusán bevezetik, az új nemzedéket pedig ránevelik a magyar ba-romfityésztes hasznóhajtásá-ra. S mint ilyeneket, beszerve-zik egy, a már meglévő éléké-pes értékesítő szervezetbe, hol már ők kerülvén tulsúlyba, mint ilyenek, hivatva lesznek az árakat is diktálni. Addig azonban hiába való lesz min-den pressió, minden erőlködés, a szegény termelőnek csak nem lesz jobb sorsa!

— „Ehhez azonban ernyedetlen szorgalom, sok-sok ön-zellen munka és még több ki-tartás szükséges.“ NÉMÓ.

Szigoruan ellenőrzik a mezőgazdasági cselédek szociális védelmét

A földmivelésügyi miniszter rendeletet küldött a községek-hez, amelyben a mezőgazda-sági cselédek viszonyait szabályozó 1897 évi LXV. t.-c. ama pontjának szigorú betartását és ellenőrzését rendeli el, mely szerint minden cselédnek va-sárnap és az évnek sátoros ünnepein munkaszünete legyen. Ezekben a napokon csak

a törvényben megengedett, legszükségesebb munkákat szabad végeztenni.

A törvény végrehajtását a hatóság szigoruan ellenőrzi, adott esetekben a kihágási el-járást megindítja, sőt — mint a rendelet kiemeli, — a tör-vényt be nem tartókkal szem-ben kártérítési keresetnek helye van.

A mezőgazdasági munkásságot a kormány mentesíteni fogja a búza- és lisztforgalmi adóváltás alól.

(A D. H. eredeti tudósítása.) A képviselőház szerdai ülésén Rakovszky Tibor a földmunkásság nehéz helyzetéről beszélt. A nép feléle nyári kereselét és előállott az a furcsa helyzet, hogy ha téli élelmészre vásárolt gabonaneműeket akar öröklíteni, lisztforgalmi adóváltást fizetnek vele. A földmunkásság a legnehezebb helyzetben van országsherte és a kormány régebbi intézkedése értelmében mégis kénytelen búza- és lisztforgalmi adóváltás fejében métermázsánként nyolc pengőt fizetni a pénzügyi

kincstárnak. Az elsőrendű élet-szükségletekre kivett fogyasztási adó a legantiszocialisabb. Az ország elvárja az új stílus kormányától, hogyha átfogó és általános intézkedéseket nem tehet is, legalább a részlelkérdéseket oldja meg.

Imrédy Béla pénzügyminisz-ter azonnai válaszlal az inter-pellációra és kijelentette, hogy a mezőgazdasági munkások sérel-mét orvosolni fogja, hogy az arra jogosultak megkapják az örlési engedélyt.

MIÉRT TERMEL RÁFIZETÉSSEL A GAZDA?

A Mezőgazdasági Közlöny számítása szerint egy darab 150 kg. súlyu és 117 pengő-be kerülő sertésre huszféle oim-nen 31.31 pengő (1 kg-ra 22.2 fillér) költség járul, amíg a fővárosi fogyasztóhoz eljut. Ebből vasuti fuvar, kövezetvám, kincstári illeték, sib. országos átlagban 6.75 P, a fogyasztási és forgalmi adó 15.25 P.

Ugyanez a huszféle oimen van megterhelve a vágómarha. Egy darab 600 kg. súlyu, 300 pengőért eladott marha után 80.23 P. a költség, vagyis 1 kg-ra esik 12.35 fillér. Ebből a vasuti fuvar, kincstári illeték 16.80 P. míg a fogyasztási és forgalmi adó 44.14 P.

A fenti statisztika összeállít-ása óta az árak ujból esnek s így a helyzet még rosszab-bodott. Valójában tehát ennél is rosszabbul fest az őstermény utja az eladótól a fogyasztóig.

Mennyit keresnek a pulykaexportőrök?

Az egyik nagy budapesti napi-lap közgazdasági rovatvezetője ki-számította, hogy milyen nagy nyereséggel dolgoznak a pulykaex-portőrök. Számításának alapja a 60 filléres pulykaár volt. Ehez Ostendeig 63 fillér költséget szá-mított, ami a pulyka árával együtt kilogramonként 1 pengő 23 fillért tesz ki. Az exportőr a pulykért fontot kap, amiért a Magyar Nem-zeti Bank 4 százalék felárat fizet a 17 pengős hivatalos kurzus fö-lött, vagyis 24 pengőt. Eszerint 1 pence 10 fillér. Londonban a pulyka kilója 18.7 pence, ebből le 5 százalék jutalék, vagyis 0.9 pence, vám 2.2 pence, szállítás Ostendétől Londonig 0.7 pence, egyéb költségek 0.2 pence, ösz-szeesen le 4.0 pence, marad nettó londoni ár 14.7 pence, kilonként 1 pengő 47 fillér. Ime, — írja az említett lap, — egy pulykán ke-reken egy pengőt lehet keresni, egy vagon árun tehát 2.400 pen-gőt, annak a 17 cégnek, amely a pulykakivittelt kézbe kapta. De mindezek fölött igen nagy, rejtett haszon van azon a réven, hogy a pulyka bevásárlási ára nem 60 fillér minden esetben, hanem csak 45 fillér. Igaz, a termelő, aki közvetlenül az exportcég-nek ad el, megkapja a 60 fillért kilonként. De minthogy a nem exportáló kereskedő a puly-kát tejszész szerinti mennyiségben vásárolhatja meg 45 fillérért, ettől már kis haszonra átveheti az ex-portáló cég, mondjuk 48 fillérjé-vel. S ebben az esetben fantasz-tikus haszon érhető el, ezt jobb nem számítani.

A Magyar Vöröskereszt Egylet gyomai fiókegyesülete december 1-én este 9 órai kezdettel az Uri Kaszinóban tea-estélyt rendez.

HIREK

REGGELI TÜZEK

A hosszantartó őszi meleg a hagyományos Erzsébetnap díszöléseket is befolyásolta. Félős volt, hogy a friss hús nem áll el.

A november 21-ikére virradó reggeli fagy élénk mozgólódást váltott ki. A gazdasszonyok a fűszervásárlásokat intézték, az öléshöz szükséges eszközök előkészítését és a segítségkéréseket gazd-uramék.

A késő reggeli hold telfényénél a község minden tájáról a magukkal tehetetlenségre hízott áldozatok halálordítása, elcsukló hörgése hallatszik. Aztán a község szélén apró tüzek támadnak — perzselnek.

A patagóniak idejétől, kik egy ólbaégett dísznövény elfogyasztásakor jöttek rá a perzselésre, ettől kezdve mostanig a romantikus perzseléssel tisztították meg a sertést szőrétől és pirtították a bőrét ropogósra. Most ide is betört a technika és már holmi benzines hurkatöltő félével, lánggal borotválják le egy mentre a dísznöveget.

Ezer szerencse, hogy a dísznövények hagyományából a kolbászt és hurkát nem tudják valami hasonló technikai huncuttal elsikkasztani.

Halálozás. Birkenhauer Mihály Imre m. kir. adóhivatali tanácsos, kinek Gyomán és Endrődön is több jó ismerőse volt, 51 éves korában hirtelen meghalt nov. hó 28-án Békéscsabában.

A földművelésügyi miniszter járásonkénti vadászati szakreferenseket nevezett ki. A gyomai járás referenséül Máday Aladár gyógyszerészi nevezte ki a miniszter.

OTBA orvosnak Gyomán dr. Sallai Lászlót nevezte ki a pénzügyminiszter.

Nyolcvannégy megyebizottsági tagot választottak vasárnap, ezek közül 62 a Nemzeti Egység pártjához, 10 a Független Kisgazdapártjához, 10 a szociáldemokratákhoz és 2 a Festschlich-féle nemzeti szocialista pártjához tartozik.

Szalay Lukács 61 éves gazdasági cselédel fellökte egy ökör, elesett, több helyen megsérült. A békéscsabai kórházba szállították be.

Kodály Zoltán világhírű zeneköltő december 15-én Békéscsabában szerepel.

függőnyt ad
a Tündérújjak

mindenkinek, aki P 14.40-nel egy évre előfizet a népszerű kézimunka-újságra: A gyönyörű, félig-kész tüllfüggöny mérete 150X260 cm és hozzájár a kihimzéshez szükséges selymfényű MEZ himzőfonal is. Kérjen mutatványszámot!
Budapest, Szervita-tér 3.

Egyházi kitüntetés. A csonka nagyváradai r. k. egyházmegye apostoli kormányzója, dr. Lindenberger János két érdemes papját, Szabó Frigyes szeghalmi és Riegel Géza füzesgyarmati plébánosokat püspöki tanácsosokká nevezte ki. A kitüntetés híre meggyeszerle nagy örömet kellett.

Kállay Miklós földművelésügyi miniszter kijelentése: „Az erdő nyújtja a legtöbb munkalehetőséget és foglalkoztatja a legtöbb munkást.

Az iparos érdekképviseletek 6 törvényhatósági bizottsági tagját a városokban és a járási székhelyeken tíkos szavazással december 16-án választják meg.

Kecskemét új hűtőház építésére 120 ezer pengő állami kölcsönnel kap; melyet 15 év alatt, félévi annuitás és 55 százalékkal kell visszafizetnie.

Az Alföld fásítását 189.000 holdnyi területen, évi 12.000 holdas periódusokban kezdi meg az állam.

Ajándékfüggöny leng tiszta écrűszínű, rácsos tüllanyagból szép virágokkal minden ablakon, ahol szerelik a kézimunkát. A tízéves Tündérújjak kedveskedik ezzel az ajándékkal jubiláris emlékül mindenkinek, aki a népszerű kézimunka-újságra egész évre P 14.40-nel előfizet. (Budapest, Szervita-tér 3.) Ugyanott megnézheti az ajándék-függőnyt, melynek 150-260 cm a mérete és amelynek teljes kihimzéséhez hozzájár a selymfényű MEZ gyöngyfonal is. Kérjen ingyen mutatványszámot.

Bella Gáspár endrődi 22 éves fiatal ember a múlt héten Békéscsabán agyonlőtte magát.

A **békéscsabai** kolbászi egyelőre a város címerével akarják márkázni.

Miképpen tehetjük olcsóbbá a gyümölcsfák permetezését, a magyar fügetermelésről, a féli arany parmen almáról, a rak-tározott gyümölcs romlásáról, szőlő exportunkról, a folyékony gyümölcsléről, mit érdemes gyümölcslől kivitelre természetünk, a december havi leendőkről és még számos egyéb aktuális kérdéssről is beszámol a Magyar Gyümölcs legújabb száma, melyből mutatványszámot, lapunkra hivatkozva, egy alkalommal ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy út 8.

Homonnay István az előnyösen ismert ker. színigazgatónk járt a napokban szerkesztőségünkben és bejelentette, hogy újonnan szervezett zenekaros társulatával a közeljövőben megkezdte előadásait Gyomán. Már most felhívjuk T. Olvasóink figyelmét az élvezetesnek ígérkező színházi estekre és a kiváló művészgárdára. A társulat főtitkára Korándy Sári nemsokára megkezdte bérletgyűjtését is.

A **szegedkönyeki** gyümölcs-termelők konzervgyárat akarnak létesíteni.

A **békéscsabai** Belhén Gábor gyalogezred tisztii- és altisztikara november 15-től március 10-ig naponként 8 inséges hadirokkantát lát el ebéddel és vacsorával.

A **pulykák** után most már a hízott sertés olcsó ára keseríti el a termelőket.

A **Külkereskedelmi Hivatal** az egész ország területére irányárakat állapít meg.

Anyakönyvi hírek

Születtek:

Bella István Tibor, Halvani Piroška, Timár Mária Magdolna, Rabi Lajos.

Mázasságot kötöttek:

Bolehovszki Jenő György—Veres Erzsébettel, Arany János—Majoros Erzsébettel, L. Szilágyi Antal—Szilágyi Máriaival, B. Kiss Lajos—Kiss Rózával, Dobó Lajos—Weigert Magdolnával, Bogár Benedek—Uhrin Gizelával.

Meghaltak:

K. Kocsis György 86 éves, B. Kiss Mihály 26 éves, Csapó Dánielné Munkácsi Julianna 73 éves, Lehoczki Ádám 40 éves.

Hét bő és het szűk esztendő, avagy hét évenként változik a bőség és a szükség és nem pedig tíz évenként, mint ahogy a gazdasági tudósok állították. Most egy fiatal gazdasági tudós azt állítja, hogy ő nem a konjunktúrákról beszél, hanem a szükség és bőség periódusáról, amely hét évenként változik és ennek igazolására közli, hogy 1914-től a szükség periódusa kezdődött el s az ellátott 1921-ig, azután 1921-től 1928-ig következett a bőség periódusa, a bőség periódusa után 1928-tól 1935-ig pedig tart a szükség gazdasági korszaka. 1935-ben véget ér a szenvedésnek ideje, nekilendülünk az új bőség periódusának, egészen természetes tehát, hogy jobban megy majd minden és könnyebben fogunk élni. Adja Isten.

Vigyázz a hajtásra. Saját érdekében minden kocsilajdosos vigyázzon kocsihajtására s a mindenkor érvényben levő hajtási szabályoknak legyen eleget, mert ellenkező esetben kihágást követ el, ami szigorú büntetéssel jár. A község belterületén a gyorshajtás a legszigorúbban tilos. Éjjeli közlekedésnél kocsilámpa alkalmazása szinte kötelező. Tanácsos azt használni is, mert ennek hiányáért is jár a bírságolás.

SINGER képviselő LACH és VARGA

SPORT

Tiboldi József népdalai. Tiboldi: Népdalok I. kötet címen most jelent meg Tiboldi Józsefnek egy klasszikus formában kiállított díszes kötet, mely a szerzőnek szebbnél-szebb népdalait tartalmazza. Petőfi Sándor, Endrődi Sándor, Vályi Nagy Géza, Baja Mihály, Havas István, Erdődy Elek s több kiváló költőnk örökbecsű versére szerzett hangulatos, szívbemarkoló dalok, lüzes, pattogó csárdások, székely dalok, góbé-dalok, tavaszi napsütést és vidámságot sugárzó gyermekdalok a népszerű dalköltőnek a sablonos közlőhelyeken felülemelkedő, maradandó értékű alkotásai. Nemzeti dalkultúránk szempontjából nagy nyereségnek tartjuk, hogy e kötet útján lehetővé válik az, hogy a társadalom legszélesebb rétegeiben is elterjedjenek ezek a dalok. A szerző arcképével ellátott kötet Rózsa-völgyi és Társa bizományában jelent meg Budapesten. — Ára 4 pengő. Megrendelhető a szerzőnél: Pesiszenterzsébet, Vas Gereben-utca 11. és minden könyvkereskedésben.

A fáraók átkának huszadik áldozata. Nemrégiben ismét meghall egy tudós, aki szintén részt vett Tulenkámen sírjának feltárásában. A huszadik, aki az ásatást végző tudósok közül. Erről a filozofos, baljós esetről rendkívül érdekes eikkel közül Tolnai Világlapja új száma, amely gazdag tartalommal és nagy terjedelemben jelenik meg. Közel száz kép, egy sor nagyszerű illusztrált cikk, sok novella, folytatásos regény és rengeteg érdekes apróság teszi változatossá a népszerű képeslapot. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

100 = 20. Csak egy esetben egyenlő a száz a hússzal, még pedig a Délibáb esetében. A népszerű színházi képeslap száz oldal terjedelemben jelenik meg és ára mindössze 20 fillér. Remek képes budapesti és külföldi rádióműsorokat, színházi beszámolókat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, pompás filmrovaftot, tengernyi pletykát és ezernyi érdekességet közöl a Délibáb új száma. A nagy terjedelemben és gazdag tartalom és az olcsó ár a tízika Délibáb nagy népszerűségének.

Legolcsóbban és legeredményesebben az ujság publikál!

II. o. bajnokság állása XI. 24-én

1 Textil	9	9	—	—	33:5	18
2 MTK	9	7	1	1	25:9	15
3 Törekv.	10	7	—	3	24:14	14
4 GySC	11	6	2	3	15:13	14
5 Kinizsi	10	6	1	3	15:20	13
6 GyTK	8	5	1	2	17:14	11
7 M Máv.	9	4	—	5	17:15	8
8 OFC	10	3	2	5	16:23	8
9 KTE	8	2	1	5	10:23	5
10 BISE	9	2	—	7	9:24	4
11 Bocskai	5	—	1	4	4:10	—5
12 Világos	11	1	—	10	3:16	—4

December 2-i futballprogram: Mezőberényben: MTK—GyTK, Textil—Kinizsi, Szarvason, Bocskai—OFC, Békésen: BISE—KTE.

Múlt vasárnapi eredmények: Törekvés—KTE 1:0 (0:0), (Textil—MTK meccs a Textil 1:0 arányu vezetése után félbszakadt).

GyTK—Kinizsi 4:0 (1:0)

bajnoki, bíró: Leipnicker. Már mindenki azzal volt, hogy nem lesz mérkőzés a Kinizsi elmaradása miatt. Az izgalmas várakozásra végre látható lett a teherautó, amelyen a csapat érkezik. A Kinizsi az utolsó másodpercet is igénybe véve érkezett meg a pályára.

GyTK: Kertész—Rozsnyai, Kurtz—Csikós, Weigert, Vatai—Hatvani, Tandi, Bartik II., Bartik I., Barta.

Kinizsi: Stiffler—Engelhard, Kovács—Kruchió, Hürkesz, Zay—Silbereisz, Grönich, Springer, Renda, Vári.

A GyTK már az első percekben igyekszik kezébe venni a mérkőzés irányítását. A 4 p. Barta veszélyesen indul, beadását Tandi az ötösön fejjel fogja és szépen irányítja a hálóba 1:0. A hirtelen kapott gól a Kinizsit kissé felrázza és a 10 p. Silbereisz—Springer vezetésből kornert sikerül elérni. A berugást Rozsnyai mezőnybe továbbítja. 25 p. Kovács miatt szabadrugás, ami kapu fölé szállt.

A további játék hullámzó. 44 p. még egy korner adódik a GyTK javára, de az kapu mögé kerül és ezzel vége a félidőnek.

Szünet után a gyomaiak belefeksznek a játékba és Bartik I. nagyszerű labdáival bombázzák az ellenfél kapuját. Az erős GyTK ostrom az 5 p. eredményes, Barta a szélre kapott labdával a védelmet kijátszva megszerzi a második gólt 2:0. 15 p. Springer vezet szép akciót, de Rozsnyó és Kurtz áttörhetetlen. 25 p. Bartik

II., szép lövése ér hálót 3:0. 38 p. Barta veszélyes de Hürkesz felvágja. Barta ezért neki megy—de nem történik semmi—csak mindkettőnek el kell hagyni a pályát. 40 p. Hatvani lövését Stiffler rosszul fogja, amire Bartik II. fűggen ott terem és a kapus által bizonytalanul fogott labdát szépen küldi a jobb sarokba. 4:0.

A meccs a honi csapat fölénynek jegyében folyt le. Megérdemelt győzelem volt.

Jók: GyTK-ból a védelmen kívül Bartik I. de a többi is részese volt a szép győzelem megszerzésének.

A Kinizsiből: Engelhard, Springer, Grönich és Kruchió vált ki. Leipnicker jól volt.

SPORTHIREK

GyTK—MTK meccs végeredményét a Gyomai Ujság sport-hírszolgálat vasárnap a meccs után a Lach és Varga cég kirokatában kifüggeszti.

GyTK december 9-én táncos egybekötött szonozáró tea-estet rendez a Holler-szállóban.

Gyulai AC a Miskolczi Atilla Kör elleni Magyar Kupa mérkőzését lemondta, ellenben a Szegedi AK ellen kisorsolt mérkőzését — valószínűleg — megtartja.

December 9-i magyar—olasz futballmérkőzést Milánóból közvetíti a magyar rádió. Az érdekes eseményt Pluhár István mondja mikrofonba.

GySC—Törekvés elleni óvását valamint a GyTK—Textil elleni óvását a DLASZ elutasította. Utóbbi azzal, mert megállapítást nyert, hogy a Textil Anosin nevű játékos a békéscsabai Suck SC-ben tényleg szerepel, de mivel ez szövetségen kívüli csapat, az abban való szereplés a szövetségi tag-egyesülethez való igazolás szempontjából figyelembe nem vehető.

Bíróküldés a vasárnapi meccsekre: GyTK—MTK Gallovics, Bocskai—OFC Göndös, Textil—Kinizsi Boros, BISE—KTE Rátfai.

BISE megkapta a Bocskai ellen orvos hiánya miatt le nem játszott meccs 2 pontját.

GySC kitűnően sikerült 150 teritékes vacsorát rendezett az elmúlt vasárnap, melyen Fekete Géza 20 éves játékosjubileumát ünnepelték. A vacsorán felszóltak Tibi András elnök és dr. Vincze Endre alelnök, aki átnyújtotta a jubilánsnak a GySC értékes ajándékot is GyTK üdvözle-

tét dr. Legeza Tibor tolmácsolta. Az elhangzottakra. Fekete Géza közvetlen szavakkal válaszolt. A vacsorát reggelig tartó táncmulatság követte.

ÉRTESÍTÉS.

Értesítjük tisztelt olvasó közönségünket, többek kérésére elhatároztuk, hogy a heti hirdetések (publikációkat), melyek péntek délig Szerkesztőségünkbe beérkeznek, „Hirdetés” rovatunkban

CSEKÉLY 10 FILLÉR

hirdetési díj ellenében közöljük le és ezen hirdetési díjért még a Gyomai Ujság azon számát tiszteletpéldányként is kézbesítjük.

Erre olvasóközönségünk óhaján kívül az indított bennünket, hogy egyrészt megkíméljük a közönséget a hirdetés feladása alkalmávali ácsorgástól és várakozástól másrészt lehetővé tegyük a hirdetés teljes anyagának ismertetését azok részére is, kik a vasárnapi publikáción nem jelennek meg.

Megjegyezzük még, hogy ezzel a gyorsabb adás-vételt is biztosítjuk, mert lapunk már szombat délelőtt jelenik meg, így olvasóink és hirdetőink már ekkor szerznek tudomást a kínálatról.

Olcsóbb is a hirdetés, mert annak díja csak 10 fillér.

Adjuk le tehát publikációikat a „Gyomai Ujságban”.

Pk 302 sz. 1933.

Árverési hirdetmény.

Dr. Fésüs József ügyvéd által képviselt Hazai Gépkereskedelmi Rt. (csatl. Gazdák Biztosító szö. 63 P. 02 Shell Köolaj Rt. 469 P. 37 f.) javára 1840 P. 29 f. tőke és több követelés járulékaik erejéig a bp. közp. kir. járásbíróóság 1931 évi 463706 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőktől 1932 évi december hó 22-én lefoglalt 3590 P.-re becsült ingóságokra az árverés elrendeltétven, annak végr. szenv. lakásán, Gyomán Horthy Miklós u. 47 házz. em. ajtósz. alatt utána nyomban a vh. szenv. Németzugi tanyájában leendő megtartására határidőül 1934. évi december hó 13 napjának délelőtt 10 óra-ja tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok, benzín motoros szivattyu, gazdasági eszközök s egyéb ingóságokat el fogom adni.

Gyoma, 1934. évi nov. hó 5-én.

VILLÁNYI NÁNDOR

kir. bir. v. hajtó, mint bírósági kiküldött

Lakodalomra, dísznótorra Kereskes Károlytól vegyen kitűnő minőségű, zamatos új bort 48 fillérért.

HÁROM KÖNYV A MÉRLEGEN

Mérlegre tette:
sz. Csorba Tibor, 1934.

Révész Béla: *Ady és Léda.* (Dante kiadás, 1934.) Révész újabb Ady könyve — mondjuk Ady-Léda könyve — Ady több mint száz ismeretlen levelével, verskéziratokkal, fényképekkel és egyéb mellékletekkel annak igazolására íródott, hogy Ady és Léda története „egészen másfajta anyagból” volt megszőve, mint más szerelmi történetek. A szerző ragyogó stílusművészettel járja elénk, hogy Ady-nak Léda-val való találkozása sorsszerű és elkerülhetetlen volt. Ady-nak ezt a „beteljesítő Léda-utját” Révésznek kellett megírni, mert ő volt „az egyetlen, akit Léda zárkózottsága elfogadott” s mert ő volt a sorsszerűen melléjük rendelt író és élettárs, akinek kötelességévé vált mindent elmondani, amivel Ady zsenialitásának közelségében járhat a közönség.

Előbb bemutatja Ady „érlelt zsenijét”, majd boncolgatja Léda lelkét. „Feszülő, önmagát is áthágni kívánó lélek volt a Lédaé”, „annyira magas intellektus volt Léda” írja rendíthetetlen hitei sugallón. Ezek a megállapítások mégsem fogják megváltoztatni a közönség kétségeit. Ezt a magasra transponált „intellektus” nem tudjuk maradéktalanul elfogadni, még Révész Bélától sem. Léda, kétségtelenül, művelti és világot látó nő volt, olvasottsággal és kulturával felszerelt. De Ady és Léda sorsszerű találkozásának mégsem ez volt fő indító oka. Vannak még Ady-Léda-utjának élő szemtanúi, akik a kortes és író szemével látják a zseni nőkapcsolatát, azok valószínűleg felelni fognak Révész könyvére. Mi csak kétkedésünknek adunk kifejezést, hogy Léda Ady-hoz méltó „Magas intellektus” lett volna, oly magas, amilyen Révész könyve alapján látszik.

Még így is, az Ady irodalom és a magyar irodalom nélkülözhetetlen és szükséges, értékes munkával gazdagodott. Révésznek sok mondanivalója volt, van és lesz még Ady Endréről.

Ruszkabányai Elemér: Minden második. (Regény. Szeged, 1934.) A szerzőnek negyedik könyve a Délmagyarországi Hírlap és Nyomdávállalat R.-T. kiadásában jelen meg. — Tárgya színhelyétül a „halálháza” választotta, — aminél a földszanatóriumot „a völgybe szorult falusiak” nevezték, mert halálraítélt lakói közül „jó sze-

rencse, ha minden második megdől”. Egy darab életet mutat be az író, érdekes meseszövevéssel, jó írókészséggel és érdekes egyéni meglátásokkal, de vaskos realitása az írói felelősség határán túl jár. Ruszkabányai „a halálháza” lakóinak kövelelőző vértógát állította inkább regényhőssé, mint magát a sanatóriumot. Bármennyire igaz és bármennyire véres valóság a tény, hogy a beteg emberek, tudószanatórium lakók jobban hajszolják az élvezeteket, „hiszen csak egyszer élünk” önámítgatásokkal, — az írói felelősség tartozik számolni azzal, hogy az életsok ezer és ezer részlete közül nem minden való tollhegyre. Ennek a felelősségérzelmek hiányát annál inkább fájlatjuk Ruszkabányai művével kapcsolatban, mert a szerzőben vannak tényezők, melyeket jó irányban fokozottabb mértékben aknázhajna ki a maga és az irodalom javára.

Valahol a Tisza táján. Dalok.
Összeállította: Alföldi Géza.

(Hortobágy kiadás. Cegléd, 1934)
Értekes vállalkozásba kezdett Alföldi Géza író és zeneszerző, amikor megalakította a „Hortobágy” kiadásában megjelenő „Új Magyar Írások”-at, hogy nemzeti értékeink védelmére keljen, megőrizze az irodalomnak a magyarság kincseit. Az „Új Magyar Írások” harmadik kötete van előttem. „Valahol a Tisza táján” címen dalokat szedte össze a szerkesztő, ismeri és ismeretlen dalköltőktől. Az értekes és izléeses kiállítású gyűjtemény, a maga, kétszázal megmaladó, dalszövegével, lehet, hogy azért készült, hogy a magyar nótaszerzők kutatásait megkönnyítse s csokorba-fűzötten adja kezükbe az értékes, különféle hangulatu nótaszöveget, valójában mégis töltött fegyver a magyarnótakincset támadó dzsesz ellen. Az „Új Magyar Írások” harmadik kötete: egy öntudatosan ápol, dalkulturánk élniakarásának hirdetője. A könyvhöz Bodán Margit és Kubányi György írtak előszót.

A szalagos gramofón lemez felé

cikkben írja az „Új Víványok”: „Egy bécsi gyár már évek óta kísérletezik, felvételeket készít, mégpedig olyképpen, hogy a Ravag minden leadását rögzíti s így a készülék megjelenésekor csak a nagyközönség számára lesz meglepés a gyár óriási, minden zenei műfajt magába foglaló repertoírja.

Egy kis papíroslekeres, nem nagyobb, mint az írógépeken levő szalagtekeres, szemben a mostani három-négy perc átlagos játékidőjű sellaklemezekkel; ennek átlagos játékidője kb. egy óra, tehát egy lekeresen vehetjük meg az egész Paraszlebesület-operát. Szédületes perspektíva, mely azonnal érthetővé válik, ha kiemeljük azt, hogy értesülésünk szerint a reprodukáló lekeresek ára csak fillérekbe kerül majd és így nagyon könnyen valószínűségi válhat a lehetőség, hogy néhány éven belül eltűnnek a lemezes gépek. Ezt látjuk a fonográfnál és a tölcseres beszélőgépeknél is.”

INGATLANFORGALOM

Fekete János és neje Száfián Ilona gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Kovács János és neje Műzsek Mária és társaitól 1500 P.-ért.

Bodon Lajos (nős Léda Lidiával) gyomai lakos vett 1/2-ed rész házat Kovács Sándorné Léda Eszter szolnoki lakostól 550 P.-ért.

Weigert Mihályné Beinschróth Magdolna gyomai lakos vett 1153 n. öi cífrakerti ingatlant Beinschróth Mihály gyomai lakostól 600 P.-ért.

Özv. Huszár Józsefné Gábor Emilia gyomai lakos vett 341 n. öi zöldlapiosi házhelyet özv. Mányi Gyuláné Prigl Olga budapesti lakostól 338 P. 55 f.

Ifj. Szendrei Ferencné Herter Mária gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Konczek Gy. Józsefné Varga Juliánától 1500 P.-ért.

Nádudvari Lajos nagybaracskai és Nádudvari László szentendrei lakosok vettek 267 n. öi, 3 h. 614 n. öi és 1 h. 1272 n. öi pusári ingatlant özv. Csapó Józsefné Kiss Ágnes és társaitól 3150 P.-ért.

Trupper Sándorné Czako Jolán budapesti lakos vett 5 h. 381 n. öi zöldlapiosi szántót Fekete Jánostól 2300 P.-ért.

Kánya Piroska gyomai lakos vett 629 n. öi pocosi szántót Nagy Mihály (nős Holmann Máriával) szolnoki lakostól 800 P.-ért.

Forgács György és neje Baráth Róza gyomai lakosok vettek 1190 n. öi félhalmi szántót Szilágyi István és Szilágyi János gyomai lakosoktól 415 P.

Táborosi Vincéné Soczó Mária gyomai lakos vett 2 hold 1174 n. öi pusári szántót Kiss Lajos és társaitól 1200 P.-ért.

Barta Endre (nős Oláh Erzsébettel) gyomai lakos vett 1685 n. öi félhalmi rétet Joó Gábor (nős Haibach Magdolnával) gyomai lakostól 200 P.-ért.

Pataki Lajosné Bügre Eszter gyomai lakos vett 1/2-ed rész beltelkes ház ingatlant Erdei Róza gyomai lakostól 500 P.-ért.

Szatmári Sándor és neje Tóth Lidia gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Kegyes István és neje Kocsis Róza gyomai lakosoktól 500 P.-ért.

Schulek Béláné kormai Kun Ilona gyomai lakos vett 232 n. öi, 270 n. öi, 1 hold 954 n. öi és 455 n. öi félhalmi ingatlanokat Nyitrai Lajosné F. Kiss Erzsébet és társaitól 1792 P.-ért.

Brassói Greising József és neje Fadgyas Anna gyomai lakosok vettek 339 n. öi zöldlapiosi ingatlant Kovács Albert budapesti lakostól 425 P.-ért.

Varga László (nős Timár Mónikával) endrődi lakos vett 1 hold 800 n. öi nagyállási ingatlant Zs. Timár András és neje Csik Katalin gyomai lakosoktól 660 P.-ért.

Rácz Erzsébet gyomai lakos vett 228 n. öi bánomkerti ingatlant Izsó Elekné Béres Erzsébet és társaitól 150 P.-ért.

Gál Antal és neje Juhász Róza gyomai lakosok vettek 3 hold 985 n. öi tanyai szántót Vincze József (nős Csapó Etelkával) gyomai lakostól 3000 P.

Özv. Ágoston Gergelyné K. Szabó Eszter gyomai lakos vett 166 n. öi németzugi szántót Varga Ferenc gyomai lakostól 45 P.

Szebeni Lajos (nős Bodon Máriával) gyomai lakos vett 558 n. öi cífrakerti szántót Weigert György gyomai lakostól 320 P.-ért.

Arany János (nős Csapó Terézszel) gyomai lakos vett 2 h. 574 n. öi, 368 n. öi, 1 h. 800 n. öi, 2 hold 32 n. öi, 1375 n. öi ingatlant Ifj. Kiszely István és társaitól 3100 P.-ért.

Varga Lajos (nős Imre Máriával) gyomai lakos vett 1 hold 1308 n. öi, 880 n. öi kölesfenei ingatlant Timár Lajos és társaitól 1279 P. 92 f.-ért.

Csapó Lajos és neje Lukács Erzsébet gyomai lakosok vettek zöldlapiosi ingatlant Marjai Gyula és társaitól 800 P.-ért.

kk. Hegedüs László endrődi lakos vett 669 n. öi tanyai szántót özv. Duber Sándorné endrődi lakostól 275 P.-ért.

**NEM OLCSÓBB MÁR
A B O R O M
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVÍZ!
34 fillér**

egy liter **kadarka** vagy fehér fejett **ujbor** Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartására kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szótküldés utánvéttel. Egy pengő levéltévelyeg ellenében küldök mintát a borból miatásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskedés itatnak, tisztá, tőkéletes sarmatuaak és nem savanyuaak.

Cím: **Székely Ferenc**
Soltvadkert, Pestmegye.

**MINDEN NEMŰ
nyomtatványt
bizalommal
rendeljen
a
HUNGÁRIA
könyvnyomdában
Gyomán**

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdávállalat, Gyoma
Felelős üzemvezető: Tékét Sándor.